

PUSZTADOKTOR MAGAZIN

XIII. évfolyam 1. szám a Madárkórház Alapítvány havilapja 2018. január

- Fülöp új otthonra lett
- Galiba
- Sasleltár
- Rajzpályázatunk nyertesei

Köszöntöm a Kedves Olvasót, lapunk XIII. évfolyamának első számában. Akik olvassák e sorokat azok támogatóink, madármentésben munkatársaink, madármentők, segítőink, szimpatizánsaink, hiszen nekik küldjük, ők keresik és ők találják meg a lapot, hozzájuk jut el üzenetünk 13 éve ebben a formában papíron, vagy neten. Köszöntöm őket, támogatóinkat, adójuk 1 %-át nekünk felajánlókat, akik nélkül mindez nem jött volna létre, nem működne, és nem

tudnánk folytatni. Köszöntöm munkatársainkat, önkénteseinket, a madármentőket, akik nélkül nem menne a szekér, köszöntöm látogatóinkat, akik a Madárparkban belépőjegyünkkel támogatnak, érdeklődésükkel biztatnak, elvárásaikkal, igényességükkel jobb eredményekre készítetnek, és köszöntöm a madármentésben gondolatlanul, szóval és cselekedettel segítőket, akik szeretettel gondolnak Isten teremtményeire, a közös célért munkálkodókra, a velük és velünk egy hajóban evezőkre, akik megnézik, olvassák, lájkolják, továbbítják, megosztják és élik gondolatainkat, gondjainkat, örömeinket, terveinket, eredményeinket. Akik tevőleg is részt vesznek bajba jutott madarak bejelen-

tésében, befogásában, szállításában, el látásában, önkéntes munkájukkal, adományokkal, támogatásukkal, örökbe fogadásukkal.

Köszöntöm őket és mindannyiunk nevében köszönöm nekik mindezeket. Köszönöm a hűséget lapunk olvasásában, támogatásunkban, 1 % felajánlásában, segítésükben, önkéntes munkában. Köszönöm és mindannyiunk nevében kérem tőlük mindezt továbbra is, 2018-ban.

Mindenkinek madárdalban, szárnyshogásban bővelkedő Boldog Új Évet kívánok!

Tisztelettel és köszönettel:

*Dr. Déri János
igazgató*

Ettől az évtől új helyen, a budakalászi Auchan áruházban is hozzájuthatnak immár az érdeklődők az ingyenes magazinunkhoz. Köszönjük az áruház vezetőjének, hogy ilyen formában támogatja munkánkat. A tervek és egyeztetéseket követően reméljük hamarosan a cég minden áruházában találkozhatnak majd lapunkkal!

Ahogy azt már megszokhatták, idén találkozhatnak velünk hazánk leg- rangosabb Fegyver, Vadász és Horgászkiállításán, a szokott helyükön, az A pavilon 113 B standján, a színpadnál, az íjászpálya mellett. A kiállításon solymászbemutatóval, előadásokkal népszerűsítjük a madármentést, de madárambulanciával is várjuk azokat, akik esetleg a kiállítás ideje alatt találnak sérült madarat. Nem csak madarakkal, hanem sok más érdekes állattal is készülünk, lesz például degu, királysikló, madárpók és más egzotikus állat is, amit lehet majd simogatni kicsinek és nagyok egyaránt.

Várjuk Önöket szeretettel!

Igy és ilyen korban éltem én

Kedves János!

Ma kaptam meg a Pusztadoktor Magazint. Azonnal hozzáfogtam olvasásához és mindent elolvastam, ami benne volt. Nagy élvezettel olvastam jubileumi cikkedet, nagyon tetszettek (mint reformátusnak) cseppet modifikált bibliai idézeteid. Az abban leírtak, de más benyomásaim alapján nagyon sokat tettetek a hozzátok eljutó beteg madarak gyógykezeléséért. Egyetértettem a Hivatalról mondottakkal. Korábban megkért Móré László elnök úr, hogy írjam meg életem és korom történetét, de vonakodtam attól, mert FELESÉGEM nem szerette, ha állandóan a számítógép mellett ülök. Ezt nem mondta, de éreztem (lapodnak mindig lelkes olvasója volt). Ő tavaly júniusban 65 évi nagyon boldog házasság után örökre itt hagyott s a rám szakadt szörnyű magányomban a kért könyv megírásba menekültem, s reggeltől estig azzal próbáltam lekötöni magam. A nov.11-i Praxismenedzsment konferencián a résztvevők megkapják „Egy nádudvari tanyától az Akadémiáig” címmel. Borítólapja is érzésem fejezi ki a nagyüzemesítéskor lerombolt tanyánk iránt (ahonnan biciklivel jártam naponta Püspökladányba a téli hónapok kivételével naponta, hogy délután otthon segíteni tudjak). Ebben a könyvben én megírtam benyomásaim a Kádár Tibor vezette áeü. szolgálatról, s hallomások alapján az utóbbi 10 év benyomásaimról. a folytonos átszervezésekről, amelyekbe az áeü. szolgálat egyre alárendeltebb helyzetbe kerül. Nem folytatatom János, érzem soraidból, hogy Te érted miről beszélek. Küldd továbbra is Lapodat, mert én biztos olvasója vagyok és leszek, „amíg lehet”.

Meleg barátsággal üdvözlő: *János bátyád.*

Köszönöm Tanár Úr a leveledben tőled kapott legnagyobb szakmai elismerést!

Mély megrendüléssel értesültünk, hogy Prof. Dr. Mészáros János akadémikus kiváló egészségi, fizikai és szellemi állapota ellenére 90 évesen pár napja váratlanul itt hagyott bennünket. De tanításában, könyveiben, cikkeiben, tanítványjaiban tovább él szakmaszeretete, tudása, egyénisége. Így és ilyen korban éltem című életrajzi könyve az Alpha Vet gondozásában jelent meg. Nyugodjon békében.

Dr. Déri János

Fülöp új otthonra lelt

Születése óta nem tett semmit, csak... élt... mint társai, védett madárként. Fülöpnek nem voltak álmaj, sem céljai, frusztrációi vagy aspirációi. De minden télen beköltözött Simonyifalva központjába egy virágoskert közepén álló fenyőre negyvenötven társával. Fülöp éjszaka egerészett, nappal szundikált s várta, mint minden télen, a tavaszt. Jó hely volt, aránylag csendes, és a főbérő, a tanító néni szinte soha nem zavarta nappali nyugdíjas hallgatásaival. Egy napon az Arad melletti Simonyifalva központjában valaki belelőtt egy puskával, felkarcsontja olyan szinten roncsolódott, hogy életét csak a teljes szárny amputációjával lehetett megmenteni annak az erdei fülesbagolynak, amit januárban hoztak

el hozzánk. Egy helyi állatorvos vállalta is az életmentő beavatkozást, a műtét után azonban már nem képes többé a szabad életre. Megmentői, ideiglenes befogadói egy héten keresztül kerestek új otthont, menhelyet a madár számára. A válaszok, melyeket kaptak, minket is megdöbbsentettek... Itt tartana a mai európai empatikus gondolkodás? - „Természetesen elhozhatják, elatlatjuk...” Hangzott a vonal másik végéről minden esetben, bármely mentőhelyet, állatkeretet keresték fel Romániában és Magyarországon egyaránt. Szerencsére nem adták fel, megtalálták a hortobágyi Madárkórhá-

zat, ahol biztos helyre került a bagoly. Fülöp életerős, ő sem szeretné feladni. Köszönet *Dr. Boros Krisztiánnak, Dr. Radu Silviunak* és kollégáiknak, az aradi Kisállat Klinika munkatársainak, önzetlen segítségükért.

Déri Balázs

Hurokcsapda áldozata lett egy egerészölyv

Borzalmas kínokat élhetett át ez az egerészölyv életének utolsó perceiben. Orvvadászok által kihelyezett hurokcsapda végzett vele. A családok valószínűleg a hurok mögött volt, amit csőrrel próbált meg elérni. Feje beleakadt, a hurok pedig a nyakára szorult. Minél inkább próbált menekülni, annál inkább feszült a drót, húsába is belevágva. Ki tudja, meddig próbált szabadulni, míg végül megfulladt. Hurokcsapdát kihelyezni ma már illegális, alkalmazása állatkínzás és orvvadászat miatt büntetendő cselekmény. Az

ügyben rendőrségi nyomozás indul, nem csak állatkínzás, de védett állat kegyetlen elpusztítása miatt is. Az elkövető bármilyen állat részére helyezte ki a hurkot, szánt szándékkal, gondos munkával készítette el. Embertelen tette közben vajon mérlegelte-e, milyen fájdalmakat okoz majd ezzel áldozatának? Tud-e együtt élni a gondolattal, hogy akár haszonszerzésből, akár beteges kedvtelésből más élőlények szenvedését okozza feltehetőleg rendszeres cselekedetével?

Déri Balázs

Emberség

Autó csapta el, majd órákig még a főúton botladozott ez a gyönyörű gyöngybagoly. Az esetet, valamint utána a baglyot többen is látták, de a nagy forgalom miatt senki nem mert megállni. Végül egy volánbusz sofőre ment vissza a helyszínre munka után, és elhozta hozzánk a Madárkórházba. Ezúton is hálásan köszönjük a madár nevében is az önzetlen segítséget! A madár súlyos agyrázkódást, belső vérzést szenvedett, valamint a válla is kificamodott. A gyöngybagoly hazánkban fokozottan védett. Leginkább a nyílt mezőgazdasági területeket kedveli, templomtornyok, padlások, állattartó telepek, magtárak rejtett életű madara ezáltal kötődik az emberi jelenléthez.

Fotó: Déri Balázs

Az idei enyhe tél, az aránylag sok eső, kevés hó és bőséges táplálékbázis miatt az október végén, november elején hozzánk érkező vadlibák zöme megmaradt Hortobágyon. Örültek neki a madarászok, hiszen idén is volt ritkaság bőven, vörösnyakú lúd, kis lilik is akadt a nagy lilik csapatokban, és idén elég sok volt a teletől nyári lúd is a pusztán. Éjszakázni főleg a halastavak nyílt vízfelületeit használták, de az enyhe időjárás miatt inni is tudtak itt napközben. Nagy szükség nem volt ezekre a vízfelületekre, mert a pusztán is volt bőven alkalmas éjszakázó- és ivóhely. Bár az országban december elejétől lehet vadlibára (a vadászható fajokra) vadászni, Hortobágy térségében nem nagyon szólt a puska, a nemzeti park vagyongazdálkodásában lévő területeken továbbra is fennállt a tilalom, ez pedig kedvezett a libáknak is, hiszen az élelem mellett nyugalomra is találtak. A Hortobágyon teletől libák zömét a nagy lilik adta. Magyarországon tömeges őszi és tavaszi átvonuló, legnagyobb számban az alföldi vizes élőhelyeken, de a Dunántúlon is jelentős számban figyelhető meg.

Nagy lilik Nyílt tundrai élőhelyeken költ. Fészket a környéken található növényekből nyílt helyre építi. Évente egyszer költ, fészkealjja 4-7 tojásból áll. A kotlási idő 28 nap, a kislibákat a két szülő közösen vezetgeti. A fiatalok 7-8 hetesen válnak röpképesé. A család még ezután is sokáig együtt marad.

Csökkenő létszám

Az elmúlt évszázadban jelentős mértékben csökkent a száma a mértéktelen vadászat, az élőhelyek átalakítása, valamint az éjszakázóhelyek zavarása miatt. Jelenleg stabilizálódott az állomány, Magyarországon is vadászható a faj. Mivel a hozzá nagyon hasonló, világviszonylatban veszélyeztetett kis lilik a nagy csapatokat alkotó nagyobb rokonához csatlakozik vonuláskor, előfordulhat, hogy tévedésből lelövik egy-egy példányát.

Körültekintő vadászat

A vadludak vadászatakor különösen körültekintően kell eljárni, hogy a vegyes csapatokban megjelenő ritka, vagy veszélyeztetett fajok egyedei ne szerepeljenek a terítéken. Táplálékában a fűfélék dominálnak. A nálunk pihenő madarak sok időt töltenek a gabonafélék vetésein és a kukoricatarlón. Ez a táplálkozási szokása viszont feszültséget generál a gazdálkodók és természetvédők között, amit idén Hortobágyon is lehetett érezni. A pusztai csenkeszcsomók mellett szívesen lepik el a libák az őszi vetéseket is, hiszen itt frissen kihajtott, zsenge nö-

vényekből lakmározhatnak. November vége felé általában már megjönnek a tartós fagyok, így a ludak általában nem tudnak komoly károkat okozni, de idén gyakorlatilag egyáltalán nem fagyott fel a föld, így a madarak nem csak a friss leveleket csipkedték, hanem a laza, vizes talajból is felszakították a haszonnövényeket. Elvileg van megoldás és törvény e károk enyhítésére, de gyakorlatban nehezen kivitelezhető. A gazdának meg kell kérnie a riasztást, ha megkapja az engedélyt és ez sem segít, akkor kérheti a kára a megtérítését, ehhez viszont bonyolult bizonyítás szükséges.

Konyhás István

Sasleltár

Fotó: Morvai Szilárd

A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME) a nemzetipark-igazgatóságokkal és más civil természetvédelmi szervezetekkel együttműködve idén januárban tizenötödik alkalommal szervezte meg a hazánkban telelő sasok éves számlálását. Idén először a környező országok természetvédelmi szervezetei és szakemberei is csatlakoztak a kezdeményezéshez, így most először készült el a Kárpát-medence közös téli „sastérképe”.

Az idei sasszinkron enyhe időjárása, a fagymentes, felázott, mély talaj megnehezítette jó néhány terület megközelítését, de így is rendkívül nagy lefedettséget ért el a felmérés. Az egy időben történő megfigyelések miatt 427 felmérő (347 hazai és 80 külföldi) vett részt. Idén a hazai szakemberekhez csatlakozott szlovák, cseh, osztrák, szerb és román kollégák segítségével a Kárpát-medence szinte valamennyi jelentős sastelelőhelyét felmérték a szakemberek, így a lehető legpontosabb

képet kaphattuk az itt tartózkodó sasfajokról és ezek egyedszámáról. A hazai felmérők 2651 db 2,5x2,5 km-es UTM négyzetet (az ország területét felosztó rácsháló „szemek”) érintettek, amely összesen 16569 km²-t, azaz az ország területének közel 18%-át fedték le. A 2018. évi sasszinkron során hazánkban összesen 753-766 rétisast és 342-356 parlagi sas sikerült megfigyelni. Ez a szám a hat résztvevő közép-európai

ország összesítésében 1008-1022 rétisast és 448-462 parlagi sas jelentett. A fokozottan védett státuszukhoz viszonyítva nagynak tűnő számok ellenére a sasok természetesen még ma is nagyon ritkák. A fenti adatok alapján a felmérés során bejárt sastelelőhelyeken, tehát a legsasosabb élőhelyeken is 100 négyzetkilométerenként mindössze átlagosan 3,5 rétisas és 2 parlagi sas került szem elé. A két sasfajra elkészült régiós összesítés mellett a magyarországi felmérés a korábbi évekhez hasonlóan az összes ragadozómadár-fajra kiterjedt. A réti- és a parlagi sasok mellett 2 szirti sas és 4 fekete sas, valamint további 13 ragadozómadár-faj mintegy 9378 példányát is megfigyelték a szakemberek. A nappali ragadozómadarak mellett baglyokat (réti fülesbagoly: 13, kuvik: 10, uráli bagoly: 1) és ragadozó életmódú énekesmadarakat (holló: 320-370, nagy örgébics: 141) is számoltak a felmérők, sőt néhány régióban a tűzokokat (153-182) is számba vették.

forrás: MME

Országos Sasszinkron eredmények
Hungarian National Eagle Count results

Rajzpályázat

A pályázat nem várt módon, rendkívüli népszerűségnek örvendett országshoz. Közel kétezer (1802 db) pályamű érkezett be az ország minden részéről, de még a határon túlról Romániából és Szerbiából is küldtek rajzokat. A zsűrizés fő szempontja volt, hogy a pályázat kiírásához igazodjon a rajz témája, így sajnos azokat a műveket, amik nem a téli madáretetőn zajló madárelétről szóltak, már a legelején ki kellett zárni a döntősök köréből, de a közönség szavazhatott rájuk. Szinte mindenféle technikát használtak az alkotók, a pályaművek méretében is komoly különbségek voltak. Ezért szükségessé vált egy előzsűrizés, ezt követte egy újabb rangsorolás, ami eldöntötte a helyezéseket. A sok szép munka arra készítette a zsűrit, hogy a helyezetteket esetenként megossza, valamint különdíjakat is kiosszon. Az óvodások, általános iskola alsó és felső tagozatosai és a középiskolások munkáit külön értékeltük, valamint kategóriánként közönségdíj is született. Gratulálunk a nyerteseknek és köszönjük mindenkinek a befektetett munkát! A díjátadó ünnepségen, a helyezettekén kívül még számos rajzból és festményből időszaki kiállítást rendeztünk a Madárkórház épületében. A kiállítás a március 15-i ünnepélyes gólya szabadon engedésünkig lesz látható.

Név	Lakhely	Korcsoport	helyezés
Páll Áron	Debrecen	Óvoda	1. hely
Farkas Karina	Debrecen	Óvoda	2. hely
Szekeres Panni	Mezőnyárad	Óvoda	3. hely
Szabados Máté	Mezőnyárad	Óvoda	3. hely
Szanka Nóra	Bácsalmás	Óvoda	közönségdíj
Kujundzsity Tifani	Szabadka	Alsó tagozat	1. hely
Kohári-Boldizsár Emese	Karcag	Alsó tagozat	2. hely
Békési Eszter	Debrecen	Alsó tagozat	3. hely
Főczén Luca	Újdombrád	Alsó tagozat	közönségdíj
Zalaegerszegi Általános Iskola és Gimnázium 2. b osztálya	Zalaegerszeg	Alsó tagozat	zsűri különdíja
Mag Viktória	Salgótarján	Felső tagozat	1. hely, zsűri elnökének különdíja
Szmik Emese	Debrecen	Felső tagozat	1. hely
Lichter Olga	Budapest	Felső tagozat	2. hely, zsűri elnökének különdíja
Gáspár Eszter	Hódmezővásárhely	Felső tagozat	2. hely
Varga Patrik Zsolt	Eger	Felső tagozat	3. hely
Bartúcz Anna	Ceglédbercel	Felső tagozat	3. hely
Boncsér Dóra	Bócs	Felső tagozat	A CSEMETE Egyesület különdíja
Csontos Tibor		Felső tagozat	közönségdíj
Fricska Dorca		Középiskola	1. hely
Molnár Petra	Doboz	Középiskola	1. hely
Zsákai Soma	Kaposvár	Középiskola	2. hely
Gruncsity Virág	Battonya	Középiskola	3. hely
Gellérthegyi Fanni	Budapest	Középiskola	3. hely
Nagy Alexandra	Budapest	Középiskola	3. hely
Kiss Gabriella	Érd	Középiskola	közönségdíj
Simon Márk Áfonya	Vác	Középiskola	Látogatói különdíj, a zsűri különdíja

Kujundzsity Tifani, Szabadka, alsó tagozat, 1. hely

Fricska Dorca, középiskola, 1. hely

Galéria a nyertes képekből

Mag Viktória, salgótarján, Felső tagozat, 1. hely, zsűri elnökének különdíja

Szmik Emese, debrecen, Felső tagozat, 1. hely

Simon Márk Áfonya, Vác, középiskola, Látogatói különdíj, a zsűri különdíja

A magazinban helyhiány miatt csak azok az alkotások láthatók, melyek első helyezést értek el. További fotók a helyezett műveiről, illetve az összes beérkezett műről megtekinhetők a Madárpark Facebook oldalán.

<https://www.facebook.com/madarpark/>

Molnár Petra, Doboz, középiskola, 1. hely

Páll Áron, Debrecen, óvoda, 1. hely

... hogy repülhessen

1%

17EGYSZA

RENDELKEZŐ NYILATKOZAT A BEFIZETETT ADÓ 1+1 SZÁZALÉKÁRÓL

Az adózó azonosító jele

Az adózó neve

Az adózó postai
levelezési címe

külföldi
cím

ország

város/
község

közterü-
let neve

közterü-
let jellege

hsz.

ép.

lépcső-
ház

em.

ajtó

Az adózó elektronikus levelezési címe

Hozzájárulok, hogy nevemet és postai, illetve elektronikus levelezési címemet az általam megjelölt első kedvezményezett körbe tartozó szervezettel (civil kedvezményezett) közöljem. A hozzájárulás nem feltétele az érvényes rendelkezésnek.

Amennyiben valamelyik kedvezményezett számára nem kíván rendelkezni, az arra vonatkozó nyilatkozatot ne töltsse ki. Kérjük, hogy a nyilatkozatokat ne válassza szét abban az esetben sem, ha valamely nyilatkozatot nem töltötte ki.

A kedvezményezett adószáma

A kedvezményezett adószámát akkor töltsse ki, ha 2018. január 1-jétől a NAV honlapján (www.nav.gov.hu) közzétett regisztrációs listában szereplő valamely egyesület, alapítvány, közalapítvány, az előbbi kategóriákba nem tartozó könyvtári, levéltári, múzeumi, egyéb kulturális, illetve alkotó-, vagy előadó-művészeti tevékenységet folytató szervezet, vagy külön nevesített intézmény, alap közül kiválasztott kedvezményezett javára kíván rendelkezni.

A kedvezményezett technikai száma, neve

Ezt a nyilatkozatot akkor töltsse ki, ha valamely **technikai számmal rendelkező kedvezményezett** javára kíván rendelkezni.

Adója 1%-nak felajánlásához a rendelkező nyilatkozaton fel kell tüntetni **nevét, saját adóazonosító jelét** és a **kedvezményezett adószámát**.

Az 1%-os felajánlás csak **akkor érvényes, ha önnek nincs adótartozása** (személyi jövedelemadó adónemen) és az adóját is pontosan befizeti május 21-ig!

Ha május 21-én személyi jövedelemadó adónemen tartozása mutatkozik, rendelkezését nem fogják teljesíteni.

Az **egyéni vállalkozók** adóbevallása benyújtásának határideje **február 26.** a **magánszemélyeké május 21.** az 1+1%-ról való rendelkezést eddig az időpontig pótlólag is meg lehet tenni. A rendelkezés benyújtható elektronikusan is, a bevallással együtt, és külön is.

Adója 1%-val csak egy civil szervezetet támogathat! A nyilatkozatot tegye egy szabvány méretű postai borítékba! A borítékon is tüntesse fel pontosan az Ön NEVÉT, LAKCÍMÉT, ADÓAZONOSÍTÓ JELÉT! A lezárt borítékot a lezárásnál írja alá, s juttassa el a NAV-nak! Kérjük jelölje be azt a lehetőséget, hogy elérhetőségeit részünkre megküldjék!

Amennyiben lehetősége van, kérjük, támogassa alapítványunkat! Köszönjük!

Bankszámlaszámunk: 59900029-10001868 • Adószámunk: 18557899-1-09

Olvasói leveleket, érdekeségeket a következő címekre várunk: madarkorhaz@gmail.com • 4071 Hortobágy, Petőfi tér 6.

Állatorvosi, állatgyógyászati területen felmerülő kérdéseiket a fenti címekre várjuk! Megjelenik 12 000 példányban.

Hirdetésfeladás, sérült madár bejelentése: madarkorhaz@gmail.com • Tel.: +36 (30) 9435-494; +36 (52) 369-181

Szerkesztők: Dr. Déri János, Konyhás István, Veres Hajnalka • Tördelés: TerepSzemle Stúdió (Veres Hajnalka) • ISSN 1788-456X

Megtalálható országsgazda állatorvosi rendelőkben, állatkertekben, kisállatkereskedésekben, állati áruházakban, megyei könyvtárakban.

